

PATIËNTEN INFORMATIE

Medicijnen bij botontkalking of bij
de behandeling van kanker

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Als onderdeel van uw behandeling voor kanker heeft uw arts u een bisfosfonaat of denosumab voorgeschreven. Dit zijn medicijnen die u krijgt bij botontkalking (osteoporose) of bij kanker, om (ernstige) botproblemen door de behandeling te voorkomen. In deze folder leest u meer over deze medicijnen.

Botversterkende medicatie

Bisfosfonaten / Denosumab

Uw arts heeft u een botversterkend medicijn voorgeschreven. Het is van belang dat u de onderstaande informatie goed doorleest om op een juiste en veilige wijze de behandeling te volgen. Deze folder vervangt niet de bijsluiter. Bisfosfonaten / Denosumab worden hieronder "Botversterkende medicatie" genoemd.

Waarvoor wordt botversterkende medicatie gebruikt?

Botversterkende medicatie kan om verschillende redenen worden voorgeschreven:

- om de kans op botontkalking te verkleinen;
- om de kans op uitzaaiingen in de botten na borstkanker te verkleinen;
- om het risico op complicaties (zoals botafbraak of botbreuken) veroorzaakt door de ziekte of door uitzaaiingen in het bot te verkleinen;
- om een te hoog calciumgehalte in uw bloed te verlagen.

Welke medicijnen vallen onder botversterkende medicatie?

- Alendroninezuur (Fosamax®): tablet.
- Ibandroninezuur (Bondronat®, Bonviva®): tablet.
- Risedroninezuur (Actonel®): tablet.
- Clodroninezuur (Bonefos®, Ostac®): tablet.
- Pamidroninezuur (APD): infuus.
- Zoledroninezuur (Aclasta®, Zometa®): infuus.
- Denosumab (Xgeva®): onderhuidse injectie.

Wanneer is botversterkende mediatie minder/niet geschikt?

- Bij een zeer sterk verminderde werking van de nieren is voorzichtigheid geboden (behalve bij Denosumab).
- Voor de start van de therapie bij een sterk verlaagde calciumwaarde in het bloed (Hypocalciemie).
- Voor vrouwen die zwanger willen worden of zijn, dan wel borstvoeding geven.
- Bij slikklachten door een verminderde functie van de slokdarm (geldt alleen voor tabletten);
- Als u niet tenminste 30 minuten rechtop kan staan of zitten (geldt alleen voor tabletten).

Mag ik botversterkende medicatie met andere geneesmiddelen gebruiken?

U kunt de medicatie in combinatie met bijna alle geneesmiddelen gebruiken. Vertel uw huisarts, uw specialist, uw apotheek en uw tandarts wel altijd welke geneesmiddelen u gebruikt.

Bisfosfonaten in tabletvorm moet u minimaal een half uur voor kalk bevattende medicatie of zuivelproducten innemen. Voorbeelden hiervan zijn: Calciumtabletten, bepaalde maagtabletten (Algeldraat®, Antagel®, Gastilox®, Maalox® Regla-pH®, Rennie®, Ultacit®, Magnesiumoxide® en Magnesiumperoxide®)

Hoe gebruik ik botversterkende medicatie?

Botversterkende medicatie kunt u in tabletvorm krijgen, als een infuus of als een onderhuidse injectie (Denosumab). De arts bespreekt met u welke vorm en hoeveelheid voor u van toepassing zijn.

- Een **bisfosfonaat via een infuus** kan thuis worden gegeven via een Thuiservice of op de dagbehandeling in het ziekenhuis. De duur van het infuus is afhankelijk van het middel en de dosering.

- Een **bisfosfonaat in tabletvorm** neemt u thuis in op een vaste dag, dit kan bijvoorbeeld eens per week zijn. Neem de tablet 's ochtends in, direct na het opstaan en voor het ontbijt. Neem de tablet in zijn geheel in met een vol glas kraanwater terwijl u rechtop staat of zit. Slik de tablet door zonder te kauwen. Blijf na inname van de tablet nog een half uur rechtop zitten, staan of lopen. Hiermee voorkomt u irritatie van de slokdarm. Ga dus niet liggen. Na een half uur mag u ontbijten en uw andere medicijnen innemen.
- Een **onderhuidse injectie** (Denosumab) wordt toegediend door een verpleegkundige van een Thuiservice.

Calcium en vitamine D

Calcium en vitamine D zijn belangrijke bouwstoffen voor de botten.

Door de behandeling met botversterkende medicatie kan soms een tekort aan calcium in het bloed (hypocalciëmie) ontstaan. Daarom krijgt u bij een behandeling met botversterkende medicatie vaak ook calcium en vitamine D. Meestal gecombineerd in een tablet per dag.

Waar moet ik op letten voorafgaand aan de behandeling?

Een zeldzame, maar ernstige bijwerking van botversterkende medicatie is **osteonecrose**, ofwel beschadiging van het bot. Botbeschadiging komt het meest voor in de kaak. Het kan spontaan optreden tijdens de behandeling of bij een tandheelkundige ingreep, zoals het trekken van tanden. Ook kan dit nog ontstaan nadat u met de behandeling bent gestopt.

Bezoek voor u begint met de medicijnen, uw tandarts of mondhygiëniste om uw gebit te laten nakijken en zo nodig te behandelen.

Het risico op beschadiging van kaakbot is groter:

- als u verschillende behandelingen voor kanker krijgt
- bij tandvleesaandoeningen;
- na het trekken van een kies of plaatsen van een implantaat door de tandarts;

- als u niet regelmatig voor controle naar de tandarts gaat;
- als u eerder behandeld bent met een botversterkend medicijn;
- als u rookt.

Waar moet ik op letten tijdens de behandeling?

- Poets uw tanden en tong na elke maaltijd en voor het slapen gaan.
- Poets met een zachte borstel.
- Houd uw mond goed vochtig door regelmatig wat te drinken.
- Laat uw gebit elk half jaar controleren bij de tandarts. Laat de tandarts weten dat u behandeld wordt met botversterkende medicatie.
- Als u een kunstgebit draagt: zorg dat deze goed past.
- In geval van gebitsproblemen (loszittende tand/kies, pijn en/of zwelling, zweer of pusafscheiding) neem dan direct contact met ons op. Dit kan een teken van botbeschadiging in de kaak zijn. Wij verwijzen u dan door naar uw tandarts of kaakchirurg en staken dan vaak (tijdelijk) de botversterkende medicatie.

Welke andere bijwerkingen kunnen er optreden?

In de bijsluiters van de apotheek staan alle mogelijke bijwerkingen van de botversterkende medicatie vermeld. Gelukkig komen deze lang niet bij elke patiënt voor en wordt de medicatie vaak goed verdragen. De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- griepachtige verschijnselen, dit zien we vooral na het infuus en met name bij de eerste toediening;
- hoofdpijn;
- pijn in gewrichten, spieren en botten. U kunt voor deze klachten paracetamol innemen en het helpt ook om voor en na de toediening extra te drinken. Neem contact op bij veel pijn of wanneer de klachten aanhouden;
- maagdarmlaaiingen, zoals misselijkheid, braken, geen eetlust, buikpijn, verstopping, diarree, winderigheid, ontstoken slokdarm. Neem contact op bij veel klachten, wanneer de klachten aanhouden, of bij zwarte ontlasting;

- oogontsteking of wazig zien;
- onregelmatige hartslag;
- allergische reactie: huiduitslag, galbulten en jeuk, zelden kortademigheid, zwelling van gezicht en keel. Neem bij deze verschijnselen direct contact op.

Samenwerking

Deze folder is ontstaan uit een samenwerking van het Maasstad Ziekenhuis, Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis, Ikazia Ziekenhuis en het Spijkenisse Medisch Centrum.

Vragen?

Bij vragen kunt u contact opnemen met de oncologieverpleegkundige via de app BeterDichtbij of bel naar de polikliniek Oncologie en Hematologie via (010) 291 18 40.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis
Maasstadweg 21
3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

